

[Bertel Dahlgaard.]

obligationer til dagens rentefod, eller de vil nøjes med normal rente, men til gengæld være sikret det udlåntes værdifasthed. Det er udelukket, at den her foreslåede form for værdifaste spareobligationer vil kunne virke forstyrrende ind på det almindelige obligationsmarked, og den foreslåede form opfylder kravet om, at ordningen skal være enkel og let overskuelig for sparernerne. Som nævnt må dette betragtes som en forsøgslovgivning, der kan afgive grundlag for nyttige erfaringer, og som måske også kan give impulser for anvendelsen af værdifaste lån inden for det private lånemarked.

Jeg skal anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

**Formanden:** Uden for dagsordenen giver jeg endelig ordet til det ærede medlem hr. Foged, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et i dag anmeldt forslag til folketingsbeslutning.

**Ordføreren for forslagsstillerne (Foged):** Jeg vil for det høje ting fremsætte forslag til folketingsbeslutning om saneringslån, lån til staldhygiejne m. v. og grundforbedringslån. Ordlyden af forslaget er således:

„Folketinget beslutter at opfordre landbrugsministeren og finansministeren til at lempe administrationen af lovgivningen om saneringslån, lån til staldhygiejne m. v. og grundforbedringslån således, at disse lån i almindelighed ikke opsiges i tilfælde af ejerskifte eller ved bortsalg af parceller eller i hvert fald kun opsiges, for så vidt angår de dele af lånene, der ikke kan bevare en placering inden for 110 pct. af vedkommende ejendoms panteværdi,

at administrere lovene om lån til staldhygiejne og saneringslån — om fornødent fremsætte forslag til ændring i disse love — således, at de nævnte lån kan rykke tilbage for nye realkreditlån eller forhøjelse af allerede indestående realkreditlån, forudsat at statens lån bevarer en placering inden for 110 pct. af vedkommende ejendoms panteværdi.“

Dette forslag til folketingsbeslutning er altså delt op i to afsnit, hvoraf det ene tager sigte på de tilfælde, hvor der sker

ejerskifte eller bortsalg af parceller, medens det andet tager sigte på de tilfælde, hvor der optages nye realkreditlån i ejendommene. Der sker under de gældende regler ofte hel eller i de fleste tilfælde måske nok kun delvis opsigelse af indestående lån til trods for, at disse lån er fuldt sikrede i ejendommen. Der har mig bekendt ikke været tab af nogen art på de nævnte lån. Denne opsigelse generer generationsskiftet i erhvervet, idet mange unge finder det vanskeligt at overtage de omhandlede ejendomme; de ser sig ikke i stand til at skaffe de forøgede pengemidler, og derfor har disse opsigelser virket hæmmende på de unges indsats i dansk landbrug. Dertil kommer for det andet afsnits vedkommende, at vi har bebrejdet kredit- og hypotekforeninger, banker og sparekasser, at de ikke har været villige nok til at finansiere landbruget i de seneste år.

Det foreliggende forslag tager sigte på at lette landbrugets finansiering. De omhandlede låneordninger er i sin tid indført for at fremme produktionen. Jeg kan måske undtage saneringslåne, der blev indført, fordi landbruget var i økonomiske vanskeligheder, men for grundforbedringslånenes og for Marshalllånenes vedkommende er ordningen indført såvel for at fremme produktionen som for at afhjælpe arbejdsløshed. Det kan derfor føles lidt urimeligt, at de samme lån senere på grund af den økonomiske udvikling kommer til at virke som en bremse på produktionen.

Når vi i forslaget foreslår, at grænsen, 110 pct. af panteværdien, stadig væk skal være grænseværdi for lån indestående i ejendommen, skyldes det, at denne grænse var gældende ved låneordningernes indførelse. Man har altså dengang skønnet, at lånene var rimeligt placeret; så må de også være det fremdeles, selv om der sker ændringer i ejendomsforhold, eller selv om der optages andre lån, når denne grænse ikke overskrides. Administrationen er gennem de seneste år skærpet, og det er den egentlige årsag til fremkomsten af dette forslag.

Da landbruget stadig står over for at skulle foretage store investeringer i såvel bygninger som maskiner, finder vi det nødvendigt at fremsætte dette forslag til